

ELŐFIZETÉS/

HELYEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos poszt sor egyszer 30 fill.,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csevádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-

Társaság.

Köcsög főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FOSZTERESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, augusztus 13.

Csapataink elfoglalták Lukowot.

(Hajóink bombázták az olasz partokat.)

Budapest, augusztus 12. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Osztrák-magyar haderők, amelyek az ellenséget az alsó Wieprztól északra üldözik ma elfoglalták Lukowot és Radzintól nyugatra átkeltek a Bystryoán.

Tysmidnica és a Bug között szövetségeseink tegnap az oroszokat több helyen kivetették állásaikból. Az ellenség ma reggel otthagya a csatateret és visszavonul. Egyébként helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A tengermelléki arvonalon az elmúlt éjjel az olaszok nagy veszteségei mellett visszavertünk a doberdoi téniszfő részénél intézett egy nagyobb ellenséges támadást és Zagoránál két előretörést, amelyeket napközben heves tüzérségi előkészítés előzött meg. A görzi hídfő előtt nyugalom van. Többi arvonalon ágyuharcok és csatározások tovább tartanak. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Tengeri események.

Augusztus 11-én reggel hajóink Molfettától egészen San-Giorgioig lőtték az olasz tengerpart vasútépítményeit. Molfettában négy gyárat és a közúti vasut két viaduktját egészen összelőtték. Egy viadukt beomlott, egy gyár kigyuladt. San-Spiritolai pályaudvar és különféle raktárak földig leégtek. Bariban a várkastélyra és a szemaforra, a vasútra és öt gyárra tüzelünk, amely utóbbiak közül egy a lángok martaléka lett. Egész Barit por és füstfelhő borította el. A lakosság körében pánik uralkodott. Az olaszok közepkaliberű ágyúikkal eredménytelenül tüzeltek torpedózúzókra. Hasonlóképpen kudarcot vallott egy ellenséges tengeralattjáró támadása. A san-giorgioi vasúti viaduktot tüzelésünk erősen megrongálta. Valamennyi hajónk sértetlenül érkezett haza. A Bari előtt megjelent tengeralattjárón kívül, amelyről már megemlékeztünk, ellenséges tengeri haderőből semmit sem láttunk. Flotta-parancsnokság.

Bialostokot bombázzák
a német repülők.

(Visszavonulnak az oroszok a Bugtól is.)

Berlin, augusztus 12. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Argonneokban, Vierner—Lechatxeautól északra elfoglaltuk a franciák egy erődtítmény csoportját, a Martyn erődöt. Hetvennégy sebesülten franciát, köztük öt tisztet elfoglunk és két géppuskát, valamint hét aknavetőt zsákmányoltunk. Az ellenség nagy, véres veszteségeket szenvedett. Egy ellenséges árok elfoglalása alkalmával Harazéától északkeletre,

néhány fogoly maradt kezünkön. Az árokból franciák maradványa négyven halott hátrahagyásával menekült.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportja

Kurlandban és Szamogithiában a helyzet változatlan. A Njementől délre Eichhorn tábornok hadseregének csapatai véresen visszaverték a Dwina szakaszon jelentékeny erővel megkísérelt támadást. Az ellenség 700 foglyot hagyott kezünkön. Scholtz tábornok hadserege elfoglalta a Wizna

melletti hídfőt és Narewtól északra az ellenséget a gázlon át szoritotta. Ezen hadsereg augusztus 8-ika óta 4950 orosz, köztük 11 tisztet fogott el és 12 géppuskát zsákmányolt. Gallwitz tábornok hadserege rohammal elfoglalta Zamborowot és tovább délre állandó harcok között Ambrzejowon túl, keleti irányban nyomult előre.

Nowogeorgiewsk előtt nincs ujság.

Léghajóink egyike bombázta a bialistoki pályaudvart. Nagyobb robbanásokat észleltünk.

Lipót bajor herceg hadseregcsoportja.

Ellenséges utóvédekkel vívott folytonos harcok között folytatták az üldözést és áthaladtak a Müchovka szakaszon. Lukowot elfoglalták.

Mackensen tábornagy hadseregcsoportja.

A szövetségeseink több helyen betörték a szivósan védelmezett ellenséges állásokba, mire az oroszok ma éjjel óta az egész arvonalon a Bug és Parozow között visszavonulóban vannak. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszaverik a törökök
az ellenséget.

Konstantinápoly. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti július 29-ikéről:

Ari Burnutól északra ismét visszavertünk egy ellenséges támadást, miközben az ellenségnek nagy veszteséget okoztunk. Tovább északra erőteljes támadással az ellenséget a part felé vertük vissza, négy tisztet és ötven katonát fogtunk el, két gépfegyvert, heliosztatikus- és telefonkészülékeket, valamint nagytömegű fegyvert zsákmányoltunk.

Ari-Burnu-nál a balszárnyon szuronytámadással visszafoglaltuk az ellenség által a legutóbbi napokban megszállott lövészárkot.

Sed it Bahrnál a balszárnyon elfoglaltuk a köztünk és az ellenség között izoláltan fekvő lövészárkok nagy részét.

A többi arvonalon semmi jelentős esemény nem történt.

Bulgária sorsdöntő órái.

Arad, augusztus 12.

Egy szavába került volna a cárnak, hogy a falánk Szerbiát leparancsolja a fáradt, vérző Bulgária testéről, amikor az első balkán-háboru után rácsapott és elvette tőle Macedóniát. Az orosz diplomatáknak a bukaresti szerződéskötésnél ugyan csak egy szót kellett volna veszteni arra, hogy Dobrudzsa a bolgároké maradjon. Akkor a cár ezt az egy szót is sajnálta Bulgáriától. Meny nyivel inkább bőbeszédűek most a cárnak és szövetségeseinek követői, amikor Bulgáriával beszélnek! Bulgáriáé lehet minden, amit kíván: Szerbiából, Romániából, Görögországból. Miután pedig ezeket az országokat is megakarja nyerni magának az entente, — ezeknek megint más országból ígér kárpótlást.

Ha semmi egyebet: annyit meganulhadtak a balkáni államok: mindenki csak azt ígérheti, amije van. Lehet-e bizni az olyan adakozó bőkezűségében, a ki a másét kínálja, olyasmit, a minnek megszerzésére semmi kilátása sincsen. Hiszen egyre nagyobb lesz a terület, amelyet Oroszország testéből kiszakítanak; Franciaország a németek által megszállott megyéiből még semmit se tudott visszaszerezni. Mégis, mind a ketten a győzők földjén akarnak gazdálkodni és úgy osztogatják, mintha nem mi lennénk Lublinba és Ivangorodban, s nem a németek Varsóban, Brüsszelben és Lilleben, hanem ők lennének Berlinben, Bécsben és Budapesten.

Kétszeres oka van tehát Bulgáriának, hogy a könyv-utazók makacosságával és szemérmertlenségével dolgozó entente-diplomaták ostromának ellene szegüljön: az egyik a mult tanúsága, a másik az ígéretek megbízhatatlan volta. Olyan váltót akarnak zsírálni Bulgáriának, amelyről nem tudhatni, hogy ki és mikor fogja eszkomptálni. Az ár, amelyet ezekért követelnek, szerfölött drága: vigye Bulgária a vérét a Dardanellák közé, hogy a százezer elpusztult francia katona vérével keveredjék.

Elmult annak az ideje és reménye, hogy papiron osztogatniuk területeket és országokat. Ha valaha lehetett az entente-nak ehhez hatalma, most, bukása lejtőjén, legkevésbé sincsen. Egy módja van annak, hogy Bulgária Macedóniát visszaszeresse: vegye el. Előtte van a központi hatalmak példája. Az öntudatos, igaz célért küzdő harcnak nincs akadálya. A háboruk sorsát a hadvezérek tudása mellett az dönti el, hogy a katonák egyet éreznek-e azal a gondolattal, amelyért a háboru folyik. Egy bolgár katona se menne örömet Törökország ellen, csak azért, hogy a maga életét pazarolva, az oroszok meg az angolok világhatalmi törekvéseit szolgálja. De az ujjongás virágosója hull azokra a bolgár ezredekre, amelyek a bolgárok testvérei

által lakott Macedóniát mennének visszaszerezni.

Es minden jel arra mutat, hogy Bulgária az utóbbi mellett fog határozni. A dunai szerb aknák kérdése viszi kenyértörésre a dolgot. A legújabb hírek szerint Bulgária ultimátumot készül intézni Szerbiához. Ha e miatt csakugyan háborura kerül a dolog: akkor egygyel több igazságtalanság fog letörni, egygyel több bűn fog megtorlást nyerni a világháboru nagy vérontásában.

Orosz gyujtogatós századok pusztításai.

(Elpusztított városokon át.)

az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, augusztus 12.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Volhynia óriási síkságát járjuk tíz napon át, utatlan utakon mindenütt a Bug felső folyása mentén. Üszkös pusztulás, megrettent szomorúság, fájó elhagyatottság sötét képét őrizték az ut emlékei. A lengyel királyok egykori városán, Zolkieven áthaladva, már teljes volt előttünk a pusztulás elszomorító látványa, mely folytatódott, midőn Sokalba, majd a határon át a volhyniai Vladimir Volinszkijba érkeztünk.

Rejtanetesen megvisele a látvány, bár nem ért váratlanul, mert a parancsnokok, akiknél a jobbára parasztszekéren tett utazás során jelentkeztünk, valamennyien előkészítettek a szomorú képre, amely fogadni fog. Ezen az ország-részen végigsöpört a háboru borsalma, anélkül, hogy a szó igazi értelmében háborut látott volna. Komoly, nagy harcok csak a határon innen voltak, s amint átharapóztak az orosz földre, elenyhültek s csak nagynéha vetettek újra lobot. Az oroszok mindeddig kitértek a harc elől. Nappal fedésekben húzódtak, éjszakánként pedig futottak. A mielőtt folyton nyomon követték az ellenséget s majdnem egyidőben érkeztek meg vele Vladimir Volinszkijba.

A pusztulást így nem a harc vihara okozta, hanem az ellenség fojtotta bele életét saját országába kétségbeesztő rendszerséggel. S szinte lehetetlen megérteni az oroszok eljárását, mellyel szép, virágzó városokat pusztítanak el, égő csóvát vetve falai közé. Hozzáértő térfiak, katonai tekintélyek egyike sem tudott megfelelő magyarázatot adni, mert valamennyien megegyeztek abban, hogy a gyujtogatással az oroszok katonai kárt nekünk nem okoznak. A földönfutó lakosság kozák-garázdálkodás áldozatának tartja magát, mert azt tapasztalta, hogy a pénz eloltja a gyujtó csóvát, mielőtt lángja belekapalna háza nádfedelébe. Ez a főtévés azonban nem valószínű, mert egyfelől elképzelhetetlen, hogy katonák parancs nélkül saját nemzeti vagyontukat apasszák, másfelől bizonyos, hogy az oroszok petróleummal és celluloid-veaszókkal felszerelt gyujtogatós századokat rendszeresítették, a melyek a visszavonuló orosz sereg harcoló utóvédjei mögött haladnak. Ezeknek századoknak a működése félelmetesen tökéletes, Krylovban két templomra s az új iskolaépületen kívül összesen hét kis parasztház menekült a tüztengerből, mely az egész várost elnyelte.

Vladimir-Volinszkijnak a sülvét égették ki: a belvárost, ahol a jón dúlt házai, üzletei és raktárai álltak. Ami a városból megmaradt, az már falu, melynek apró oroszos házaik közül szinte bántó érinetlenséggel szöknek

magasba a nagyszerű érseki templom hófehér tornyai. A belső város óriási térség, melyet néhány nappal ezelőtt még csinos utcák szeltek át, ma egyetlen törmelékhalom, amely még füstölög s amelyen az éjszaka sötétjében apró, kékes lángnyelvek kergetőznek.

A legesodálatosabb, hogy a város északi szélén levő hatalmas, modern laktanyák érintetlenül kerültek kezünkre. Ha katonai károkozás a célja a gyujtogatásnak, akkor érthetetlen, hogy miért nem pusztították el a laktanyavárost. A monarchiának ekkora telepe egyetlenegy sincs. Egy ezredesünk, egy honvédegyezred parancsnoka, tréfás tulzással azt mondta, hogy a honvédség egész békelettszáma elfér ezekben a vöröstéglás házakban, amelyek békében a harminnegyedik orosz hadtest csapatai, továbbá a tizenegyes doni és hetes orienburgi kozákok számára szolgáltak lakóhelyül. Szép temploma, színháza, selyemtapétás, parkettes táncterme, kaszinója van a kaszárnya-városnak s egész sor háza pompás, modern tiszt lakásokkal.

A városban az oroszoknak esütörtökön hajnalban történt kivonulása után a huszezer főnyi lakosságból mindössze négyezer maradt ott, túlnyomó részben zsidók. A jobbmódu orosz polgárság már hetekkel ezelőtt elhagyta a várost, amiből kitűnik, hogy az oroszok számítottak előnyomulásunk feltartóztatatlanságára. Bizonyos, hogy nem jószántukból, vagy félelemből mentek el, hanem kényszerűségből s jellemző, hogy a hátramaradt lakosság csapatainkat örömmel fogadta, a bevonulást követő napon pedig, midőn egy orosz győzelemről elterjedt alaptalan hír felriasztotta őket, homistól az utcára tódultak s ijedt tülekedéseikkel indultak dél felé. Alig lehetett megnyugtanni őket, hogy nem jönnek vissza az oroszok.

Hadseregük folytonos vereségeiről a lakosok csak az utolsó időben értesültek, midőn az orosz parancsnok közölte velük, hogy csatlakozik az általános visszavonuláshoz, melynek célja, hogy beljebb döntő csapást mérjenek az ellenségre. A csapatok, amelyek a közeli országuton hagyták el a várost, a japáni háboru óta hírs parancsnokuk, Micsenko tábornok rendelkezésére magukkal vitték a templom összes harangjait, sőt II. Sándor cárnak a főtéren felállított bronzszobrát is. Tizenkét kozák maradt utolsónak, akik a lakosság jajveszéklése közben egymásután gyujtották fel a házakat. Még nem készültek el munkájukkal, mikor délután öt óra tájban három német dragonyos jelent meg a városban. A lovasok csakhamar újból elvágtattak és nagyobb lovascsapattal tértek vissza, amely elől azután a kozákok simenekültek. Beyonuló csapataink nyomban hozzáfogtak az oltáshoz, de a veszedelmet már nem fojthatták el.

Azóta többé-kevésbé megnyugodott már a város, melynek ügyeit Örtzen német dragonyos százados intézi erős kézzel. A lakosságot hirdetmény figyelmeztet, hogy rendkívüli hadijoz alatt áll. A hirdetmény a rubel kényszerárfolyamát is megállapítja.

SPORT.

+ Az Aradi Turista Egyesületnek folyó évi augusztus hó 15-ére, vasárnapra hirdett kirándulása Menyháza fürdőbe, a megfelelő számú kirándulók hiánya miatt elmarad.

+ Az Aradi Torna Egyesület augusztus 13-án (pénteken) este egynegyed 7 órakor a városházán, gazdasági hivatalban rendes havi választmányi ülést tart, melyre ez uton is meghívja a tagokat az ATÉ. elnöksége.

Harminchármasok a Visztula partján

(Aradi tiszt levele Iwangorod alól.)

— Az Aradi Közlöny tudósítója'ól. —

Arad, augusztus 12

A háziezred babéros krónikájában diszhelyet foglal el a Visztula menti nagy erősségnek, Iwangorodnak megvívása. S. J. századparancsnok leveléből értesül most először az aradi közönség, aki nagy szeretettel kíséri hősi fiaink hadiútját, azokról az emberfeletti küzdelmekről, amelyekben a 83-asoknak részük volt.

— Hosszu, keserves, nehéz harcok után, — írja a parancsnok — a melyek tegnapelőtt és tegnap érték el csucspontjukat, végre nyolc álmatlanul töltött éjjel után kis pihenőt kaptunk. Tizenkét hónapja vagyok a fronton. Azt hittem, már nem jöhetnek nehezebb harcok, mint aminőket megélttem. De csaiódtam. Megkísérlem az átélt eseményekről rendbe szedni emlékeimet. Elsején hajnalba kaptuk a parancsot, hogy az oroszok Iwangorod előtti végtelenül erős, nagy művészetel kiépített támaszpontját be kell vennünk és frontjukat át kell törnünk. Reggeli öt óráig délelőtt kilenc óráig ágyuink százai csak úgy ontották tűzüket. A nehéz mozsarak magát a támaszpontot lötték roppant precizitással, a többi ágyu pedig ugyanakkor a visszavonulási vonalat szórta tele lövedékekkel. Kilenc órákor rohamra indultunk. Laikussal megértetni, hogy test egy ilyen támaszpont, hiábavaló dolog, látni kell azt. Kilenc-tízszeres drótsövények mögött húzódnak a cement és beton-fedezékek, amelyeket farkasvermek, a földből kiálló török és szuronyok, szárazföldi aknák védenek. Az ágyu- és puskatüz mellett az

ellenség bombákkal, kézigránatokkal védekezik.

A háziezred ezer halállal szembenézett harcedzett fiai adott jelre oroszánok módjára vetették rá magukat a szétlőtt drótsövények mögött védekező oroszokra. Egy óra leforgása alatt a halottak ezreire átgázolva benne voltunk nem is a feladatuk kitűzött támaszpontban, hanem a mögötte épült másodikban is, úgy, hogy az utolsót az oroszok önként ürtették ki és a vár erődébe menekültek. Ezredünk körülbelül 3000 foglyot, 12 ágyut, csomó géptegyvert, munitiót, megszámlálhatatlan fegyvert és egyéb hadianyagot ejtett zsákmányul. Egyedül az én századom hat nehéz várágyut kerített kézre. Az orosz tüzérezredet és a többi tiszteket meg legényet szuronnal kellett alóluk kipiszkálni. A mi mozsaraink hihetetlen morális hatást műveltek. Az alezredek és tisztjei fogvacogva mondták, hogy ez már nem is ágyuzás, úgy érezték magukat, mintha a pokol ördögeit uszították volna rájuk.

A harc egész napon át tartott. Századom ellen egy orosz zászlóalj indult tűzbe, de az is a többiek sorsára jutott, szétvertük, eltoztuk, hiába bőmböltek rejtett várágyuk, hiába száguldozott felénk páncélosvonatuk, amelynek géptegyverei szakadatlanul kattogtak, csak a sűrű erdő nehéz terepe akadályozta meg, hogy azt is el nem fogtuk. Tartjuk a vonalat és reméljük, hogy a napokban már rohammal indulhatunk egy másik vár bevételeire.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítélt aradi bábjátékosok. Auerbach Herman és Schwarz Jakab aradi lakosok bábjátékkal járják a városokat. Bábjátékuk olyan rendszerű, amelyben a véletlennek van döntő szerepe, nem pedig a közügyességnek. Legutóbb Titeien működtek a vásárosok és a katonáktól elnyerték több száz koronát. A titeli járásbíró, minthogy a bábjátékosoknak nincs rendes foglalkozásuk, közveszélyes munkakerülés vétsége és tiltott szerencsejáték által elkövetett kibégés miatt Auerbachot hat hónapi fogházra és ötszáz korona pénzbüntetésre, a társát pedig négy hónapi fogházra és háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék helybenhagyta az ítéletet. A szegedi tábla hivatalból megsemmisítette az ítéletet és Auerbach büntetését a maximális hat hónapról négy hónapra és száz koronára, a társát pedig három hónapra és száz koronára szállította le. Érdekes az alsófoku bíróság ítéletének indokolása, amely szerint a háboruban produktív munkára van szükség, nem szerencsejátékra. A vádlottak büntetéséből ötvennyolc napot beszámítottak vett az ítéletábra.

§ Holzer Ede szállításai. Temesvárról jelentik: Holzer Ede temesvári zsir- és szalonnakereskedő a budapesti államrendőrség kirendeltsége tudvalólag a hadiszállítások körül elkövetett visszaélések és megvesztegetés büntette miatt letartóztatta. Ebben az ügyben még folyik az eljárás és a tárgyalás megartása nincsen kitűzve. Ezenkívül Holzer más

szállításai is foglalkoztatták a bíróságokat. Egyik szállítási és babszállításból kifolyólag vádat emeltek ellene, de a temesvári királyi törvényszék kimondta, hogy Holzer nem követett el visszaélést és azért felmentette. A felmentés ellen az ügyészség felhozta s ennek következtében az ügy tegnap került a temesvári királyi tábla elé. A tárgyalás tegnap délelőtt kilenc órákor kezdődött és három órai megbeszéléssel este hét órákor ért véget. A tárgyaláson Nyékhegyi Lóthár dr. tanácselnök elnökölt. A királyi tábla helybenhagyta a törvényszék felmentő ítéletét. Az ítélet jogerős.

§ A szatmári rendőrkapitány bűnügye. Budapestről jelentik: A büntető törvényszék ötös tanácsa Mikovich táblabíró elnökele alatt ma kezdte tárgyalni Tankóczy Gyula szatmárnómeti-i rendőrkapitány újabb ügyét. A vád ellene az, hogy Aczél Gyula budapesti borkereskedőtől 1000 korona provizótt kötött ki igazának azért, hogy az Aczél Gyula által a Löwensohn Mayer és társai szatmárnómeti-i pókereskedő cégnek adta 6880 korona előleget visszaszerzi. Az ügyészség hivatali megvesztegetés vétségét látja ebben azért, mert Aczél Gyula bűnvádi feljelentést tett Löwensohn Mayerék ellen s ez ügyben a nyomozást Tankóczy köteles volt teljesíteni. Ő ugyan nem szegte meg hivatali kötelességét, de hivatali állását használta fel arra, hogy magának vagyoni előnyt szerezzen. Azzal is vádolta a vádirat Tankóczyt, hogy a szállított bakancsok után magának páronként husz fillér provizótt kötött ki azon a címen, hogy Aczél Gyula és a szatmári eszmadia ipartestület között kötött szállítási szerződés teljesítését ellenőrzi és felülvizsgálja.

Rágalmazásért elítélt internált gyáros.

(A pancsovai főkapitány és a szikvizgyártás. — Főtárgyalás az aradi törvényszék előtt.)

Az Aradi Közlöny tudósítója'ól.

Arad, augusztus 12.

A háboru elején Aradra internált szerb Róth volt Gyonin György pancsovai kereskedő és szikvizgyáros is. Gyonin a múlt év november 12-én több társával az aradi Fekete Sasban borezott s ekköben átlátólag a következő kijelentést tették:

— Azt vagyok én itt elfogva, mert nekem is, meg Róth dr. pancsovai főkapitány apósának is szikvizgyárunk van s a főkapitány így akart megszabadulni a konkurrenciától!

Ez a merész kijelentés természetesen nem maradt a társaságban, idő folyamán fülébe jutott a pancsovai főkapitánynak is s így a pancsovai polgármester felhatalmazása alapján — miután az állítás valóságos esetén a főkapitány ellen büntető utón felléni eljárni — az ügyészség hivatalból indította meg az eljárás Gyonin ellen rágalmazás vétsége miatt.

Az érdekes ügyben ma folyt le a főtárgyalás az aradi kir. törvényszék előtt. Gyonin tagadta, hogy az inkriminált kifejezés használatá voltna.

Különben is — mondotta — olyan itta voltam, hogy még emlékszem már valamire.

Vallomása későbbi során elmondotta, hogy a Fekete Sasban lefolyt mulatozás előtt néhány nappal jelent meg egy belügyminiszteri rendelet, amely szerint azok az internáltak, akik ellen a politikai hatóságoknak nincs kifogásuk, akiknek hazatérte ellen a politikai hatóságok nem emelnek szót, visszatérhetnek lakhelyeikre. Ő irt feleségének, hogy járjon el ez ügyben a főkapitánynál, a felesége háromszor is volt Róth dr.-nál, de hasztalan. Negyedszer aztán szemébe mondta neki a főkapitány: „Az én beleegyezésemmel nem fog visszatérni a férje, de ha vissza is tér, biztosom, rövid idő alatt kosárba hull a feje.” A felesége ezt neki mind megírta s emiatt volt nagyon ekeseredva.

Amikor az esetet elbeszélte, valaki megjegyezte a társaságban, hogy ez mind a szikvizgyár miatt van s ha azt beszüntetné, rögtön haza is térhetne. Ő ezt az ötletet jónak találta, tényleg irt ez irányban feleségének, aki bejelentette lemondását az iparjogról, mire nemsokára visszatérhetett Pancsovára.

Az egyetlen ténytanu Gyukits szerb kereskedő volt, aki megerősítette, hogy Gyonin az inkriminált kifejezést használta, sőt még azt is mondotta, hogy „majd valamikor én visszakerülök Pancsovára, vagy ha én nem, hát a fiaim, s akkor majd végzünk a főkapitánnyal.”

Miclea Sevár dr. védőbeszédében vitatta, hogy Gyonin a terhére rótt cselekményt elkövette volna. Felvetette védőbeszédében, hogy az internálásokat nem is a politikai, hanem a katonai hatóságok végezték, nem is a főkapitánytól függött tehát, hogy Gyonin visszatérhet-e, így tehát Gyonin a főkapitányt semmi esetre sem rágalmazhatta meg. A törvényszék rövid tanácskozás után enyhén ítélte az ügyben, amennyiben Gyonin 100 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre ítélte.

Aradi szerkesztőből — nagyszálloda tulajdonosa.

(A román uralkodó-család tagjai Bokn Szevér hoteljében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Boku Szevér volt aradi lapszerkesztő neve még élénk emlékezetében van nálunk nemcsak a román, hanem a magyar olvasóközönségnek is. Boku Szevér majdnem egy évtizeden át felelős szerkesztője volt a megboldogult *Tribunának*, a román nemzetiségi párt egykori hivatalos lapjának, amelyet tudvalevően izgalmas testvérharc semmisített meg. A temperamentumos szerkesztő nemcsak lapjában, hanem a vármegyei közgyűléseken és a különböző politikai népgyűléseken is szinte fanatikus hűvel szolgálta a román nemzetiségi párt ügyét. Felesége, aki a sinjai polgármester leánya, jelentékeny irodalmi működést fejtett ki és a magyar, meg a román humanus mozgalmakból egyformán odaadó szeretettel vette ki a maga részét. Sinaja tudvalevőleg a román királyi családnak régi kedvelt üdülő telepe és ezen a révén Boku Szevér már régebben is közelébe jutott a román uralkodó család tagjainak. Amikor öt esztendővel ezelőtt a tragikus módon kimúlt Ferenc Ferdinánd és felesége Sinajában tartózkodott, Boku Szevért és feleségét is megszólításával tüntette ki.

Amikor a *Tribuna* megszünt, szerkesztője félrevonult. Aradról elköltözve, előbb Erdélyben tartózkodott, majd pedig Romániába költözött. A Konstanzához közel fekvő feketetengeri fürdőhelyen, Tekir-Ghioliban telepedett le és az írótevényt eldobva, hatalmas szálloda át vételére határozta el magát. Körülbelül három esztendő óta tartózkodik a Fekete tenger partján lévő eme fürdőhelyen és ez idő alatt úgy látszik pompásan kifejlesztette hoteljét, ami abból is kitűnik, hogy jelenleg a román uralkodó család számos tagja tartózkodik nála. Boku Szevértől ma levél érkezett az *Aradi*

Közlöny főszerkesztőjének címére. A *Hibátlan magyarsággal* megírott levélben többek között ezt mondja a román szerkesztőből lett hotelier:

— Jelenleg nálam vannak és egy hónapig itt tartózkodnak: Károly kir. herceg román trónörökös, Erzsébet kir. hercegnő és Miklós kir. herceg az udvari méltóságokkal és általában egész kíséretükkel. A szállodában a huszonhat szobából álló egyik emeletet ők foglalják el. Elképzelhető, milyen munkát és fáradságot ad az, hogy a fenségek itt laknak. De örömmel fáradozunk és dolgozunk, mert irigyünk ugyszólván az egész ország. Ugyanis először történik meg, hogy a királyi család Romániában szállodában tölti a nyár egy részét. Erzsébet hercegnő iszapfürdőt kap a saját fényesen berendezett lakosztályában, Miklós herceg naptürdőt vesz és egész nap a strandon játszadozik. A trónörökös csaknem egész nap *automobilon ül és kirándulásokat tesz Ujromániába*. Politikával most nem foglalkoznak a fenséges személyek, pedig a román külügyminiszter is itt tartózkodik most. Az élet természetesen rendkívül mozgalmas itt, mert sok olyan előkelőség tartózkodik most a fürdőhelyen, akiket különböző szálak fűznek az uralkodó családhoz. Egy román mozgószióház csaknem naponta filmelővetéseket csinál, amelyeket aztán a bukaresti összes színházak naponta vetítenek. Szeretném, ha a filmekből néhány *Aradra kerülne*. Estélyek most nincsenek, mert az uralkodó család tudvalevőleg gyászban van. A konstanzai katonazene este 10 óráig játszik, amikor a magas vendégek meggyacsoznak és visszavonulnak. Ettől fogva reggelig teljes esőnd honol a fürdő területén. Elnézést kérek, ha rosszul fogalmaztam, de három év óta nem írtam magyarul.

Lelkesedni

csak a harctéren tudnak.

(Hangverseny a fronton. — A Hymnusz hatása az ágyutűzben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 12.

Lesetár József vasuti alkalmazott, a 33-ik gyalogezred káplárja a háború kitörése óta teljes becsülettel katonai szolgálatot. Kevés megakasztással egy éve a harctéren van s azóta a háború mindennemű munkájából kivette a részét. Csak nemrég került harmadszor vissza a frontra. Első ízben súlyos golyósebes érte a lábán. Mikor felgyógyult, a aki csapathoz osztották be. Itt egy felderítés alkalmából lezuhant s oldalbordáit törte össze. Rövid idő múlva újból felgyógyult és szolgálattételre jelentkezett. A lábán lévő golyósebes azonban még ekkor sem volt egészen begyógyulva s ezért egyik hadseregünk telefonosztághoz osztották be. Azóta Lesetár a harctéren van s onnan írja ezt az egyszerű, de lelkes levelet, melynek minden sorából érezhetünk valamit abból a forró hazaszeretetből, abból a reménykedésből és lelkesedésből, melyvel hőseink vannak eltelve.

„Ugyebár nagyon kíváncsiak — írja — hogy mi, hogyan élünk itten. Hát nagyon

jól. a győzelmeket győzelemre aratjuk szegény oroszok fölött, Tudom, nagy othon az öröm és a lelkesedés, de mégsem olyan, mint itten. Ugy-e kicsit lehetetlennek tartják és esodálkoznak rajta, pedig ez úgy van. Előszörban az élelmézésről kell megemlékezni, amely igazán nagyon jó, vigyáznak nagyon a tisztaságra is. A ruházatunk kitűnő. Italt kapunk majdnem minden nap; egy föltűt bort, vagy egy dozi rumot s ez sokszor nagyon jót tesz. Szabad óráinkban dísznótát végünk és dísznóhussal élünk. Mostanában sok a pikareszk, mert igen sok katonaság van idefent. Minden nagyobb győzelem után, ha faluban vagyunk, *játszik nekünk a katonazene*. Ez igazán szép és megható. Sokan összegyűlünk magyarok és hallgatjuk a zenét. Különösen nagyon szép, mikor rákezd a „Magyar Hymnust.” Fiatalok, öregek, családapák levett kalappal állnak ottan ezinte mekövülten. Én ráám már nem het semmisem, de ilyenkor a hideg szaladgái végig ráítam. Azután rákezdik szépen, lassan énekelni. Azután az a sok éljenzés, örömrivalgás, csak úgy visszhangzik itten minden. Ez a lelkesedés, ezt lehet annak nevezni. Ilyen emberek előtt nemcsak hogy az orosz nem áll meg, hanem a tűz sem állhat meg. „Ezért győzünk, mert győznie kell.” Bizzenek a jó istenben és áldják, mert győzelemre segítette tegyvereinket.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A szezon végén.

(Bucsu a nyári színházról.)

Ma este bezárultak a nyári színház kapui. A társulat tizenhat előadást fog Hódmezővásárhelyen tartani és szeptember hónapban Békéscsabán játszik. Az aradi téli szezon október 1-én kezdődik. Másfél hónapig esőnd lesz. Thália hajlékában, esőndben lesznek Thália aradi papjai és papnői és majd ősszel újra viszontlátjuk őket szon a színpadon, ahol annyi kedves, szép estét szereztek az aradi közönségnek.

A nyári szezonról lévén szó, megállapíthatjuk, hogy a közönség a háboru ellenére úgy látogatta a színházat, akár a békében, a jó világban. Ennek oka kétségtelenül a kedvező harctéri helyzet által előidézett jó hangulat. S itt jogos büszkeséggel állapíthatjuk meg azt is, hogy Arad kulturája a háboruval szemben fényesen győzött egyedüli a vidéki városok között, a hol a színház egész éven át nyitva volt s a társulat elért olyan művészi és anyagi eredményeket, amelyekkel manapság ők is, mi is meg lehetünk elégedve.

A behívások okozta férfiszínész hiányokat nehezen bír, de mégis leküzdötték, ez legfeljebb a zenekarban éreztette hiányát addig, amíg Kovács karmester erőyes kezével életet, rutint nem vitt az elernyedésnek indult, télen még álmos zenészek közé, szerződtetése határozott nyeresége a társulainak. Várakozással tekinthetünk a teljes létszámra kiegészítendő zenekar téli munkája elé.

A művészi eredmények megbírálásánál nem szabad szem elől tévesztetnünk a háboru által okozott nehézségeket, ehhez alkalmazkodni kell, redukálnunk igéyünket, amint-hogy az anyagi eredmények is tisztán a harctéri helyzet okozta hangulstoktól függöttek. Ezért volt eredményesebb anyagiokban a nyári szezon.

Külön ki kell emelnünk a vendégjátékok nagy sikereit. A publikumnak olyan vendégek játékában volt alkalma gyönyörködni, mint amilyen Jászai Mari, Márkus Emma, Varsányi Irén, Gombaszögi Frida és Ella, Dióssy Nusi, Berky Lili, Hegedüs Gyula, Tanay Frigyes, Király Ernő, Beregi Oszkár stb. A pesti színházak által hozott összes ujdonságok Aradon jó előadásban kerültek színre, sőt önálló premiereket is kaptunk.

A primadonna változás Horváth Mici szokatlanul nagysikerű vendégszereplései utáni szerződtetésével kedvező, sok premierekre jogosító megoldást nyertek. Bizalommal és várakozással tekinthetünk a más új tagokkal is felfrissülő színtársulat teli szezonja elé!

(W. K. dr.)

* A színtársulat köszönete. Amidőn a mai nappal a nyári idényt befejeztük, elmulasztathatatlant köteleességet teljesítünk, amikor Arad város tanácsának, Arad város sajtójának és a nagy közönségnek az irántunk tanúsított támogatásért hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Adja a mindenható, hogy a téli idény megkezdésével a nyugalom és béke költözék mindnyájunk lelkébe. Tisztelettel az aradi Nemzeti Színház személyzete.

* „A Nő” c. feminista folyóirat augusztusi száma rendkívül érdekes cikket közöl a híres belga politikusnak, Henry La Fontaine szenátornak tollából, a háboruról. A lap beszámol az *Allandó Béke Magyar Bizottságának* működéséről. A magas színvonalon álló folyóirat előfizetési díja egész évre 5 korona, félévre 2 korona 50 fillér. A lap kiadóhivatala (Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.) kívánatra készséggel küld mutatványszámot.

Miklós nagyherceg bejelentette Vilna kiűritését

Katasztrofális az oroszokra északi frontjuk áttörése. — Nem kért békét Németország az orosz cártól. — Tamadások a dumában a kormány ellen.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Páris—Kopenhága—Budapest, augusztus 12.

Kiűritették az oroszok Vilnát.

Berlin. A Lokalanzeiger genfi távirata szerint párisi magánjelentések azt mondják, hogy Miklós nagyherceg táviratilag értesítette a francia hadvezetőséget, hogy nehéz szívvel el kellett határoznia magát Vilna kiűritésére, mert a kurlandi és litvániai orosz csapatrészek hősi ellenállása dacára a rendelkezésre álló erőkkel teljesen kilátástalan a város védelme. A kiűrités a múlt héten megkezdődött.

Németország nem tett

béke-ajánlatot Pétervárotn.

Berlin. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti Londonból: Újlag az a fantasztikus részletekkel felcicomázott hírt terjesztik, hogy a német kormány a múlt héten a dán király közvetítésével Pétervárotn békeajánlatot tett, a melyet az orosz kormány visszautasított. A hír kifaláláson alapszik. A német kormány ésszerű békeajánlatokat, ha azokat neki előterjesztenek a limine bizonyára nem utasítaná vissza, a maga részéről azonban békeajánlatokat csak akkor fog tenni, ha az ellenséges államok hajlandók lesznek elismerni, hogy az ellenük való háborús vállalkozásuk kudarcot szenvedett.

Wladimir-Wolinszkit erősen tartjuk.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Wladimir-Wolinszkit az oroszok nagy ellentámadásaival szemben erősen tartjuk. Az oroszoknak ez a vár fontos pontjuk volt. Innen Sokalig vasutösszeköttetést is létesítettek és a vár megtartása preszlizs kérdés is volt részükre. Wladimir-Wolinszki kiűritésekor elvitték Sándor cár szobrát, sőt az összes harangokat is. A város lakosságának nyomorúsága leírhatatlan. Számos asszony az izgalmaktól megőrült.

Befejezés előtt az orosz tragédia.

Budapest. A sajtóhadiszállástól jelentik: Nagyjelentőségű események történtek a szövetséges csapatok északi szárnyánál. Mig délen a Mackensen-hadsereg és Jozsef Ferdinand csapatai a Wieprzen át és dél felől egészen Wlodawáig nyomulnak előre, üldözik az orosz hadseregeknek itt csoportosított és most szétverten futó csapattezeit, addig Gallwitz és Scholtz tábornokok nagy ottenzívaja a Narew-fronton ért el jelentős eredményeket. Kowno három erős elővédje elesett, Lomzat ketsegbesett erejű harc után elfoglaltuk és az ellenség egész védelmi vonalát kelet felé nyomtuk. Most már a Narewnél egyetlen vár sem állja többé a németek útját és ezzel szétfoszlott az orosz hadvezetőség utolsó reménye is arra, hogy az előrenyomuló ellenséget feltartóztassa és az ország belső területeit megvédelmezze.

A Narewnél előrenyomuló német csapatok már csatlakozást nyertek Varsótól keletre Lipot bajai herceg had-

serégéhez és jól szervezett együttműködéssel haladnak előre.

Nowogeorgiewszk teljesen körülvártan áll a pokoli ágyutűzben.

Joggal tettehető, hogy a jelenlegi helyzet csakhamar végéhez juttatja az orosz tragédiát.

Breszt-Litowszkból elvitték a gimnáziumot.

Hága. Pétervárotról jelentik: Breszt-Litowszkból a gimnáziumot a várparancsnok Kiewbe helyeztette át. A hetedik orosz hadsereg főparancsnoksága Jakaterinoszlaw kormányzóság nyugati területét hadállapotban lévőnek nyilvánította.

Elrejtőzött orosz katonák Lublinban.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Mikor csapataink bevonultak Lublinba, a városban igen sok orosz volt elrejtőzve. Őjára tártuk ezeket mind elfogták.

Njemen mentén vár a katasztrófa az oroszokra.

Kopenhága. Holten-Nielsen alezredes, a Politiken ka'onsai munkatársa a keleti harctéri helyzetéről a következőkben nyilatkozik:

Az Observer angol katonai szaklap július 18-iki számában odényilatkozott, hogy a központi hatalmak legközelebbi feladata, ha sikerült nekik Középlengyelországban az orosz hadsereget a Bug jobboldalára visszaszorítani és elválasztani őket a Galiciában küzdő orosz csapatoktól, Kiew és a Fekete-tenger vidékének elérése lesz. Erre való tekintettel azt ajánlotta az autonte-államoknak, kövassenen el mindent, hogy Konstantinápolyt megszerezzék, mielőtt a szövetségesek hadai azt megközelíthetik. A német és osztrák-magyar hadseregek feltartóztathatatlán előrenyomulását előre látta a másik mértékadó angol katonai lap, az Army and Navy Gazette is, mely július 24-iki számában hasonlóképpen nyilatkozott.

Holten Nielsen szerint az orosz hadvezetőség legvégzetesebb hí'áját akkor követte el, midőn nem tudta kellő időben értékelni a Njementől északra megindult német offenzíva jelentőségét. Hogy ez így van, világosan kitűnik abból, hogy a németek ezen a vidéken találkoztak a legkevésbébbé haves ellenállással és hogy előnyomulásuk itt történt a leggyorsabban. Nagy német lovastömegek állanak a központi hatalmak ezen frontján és előrelátható, hogy ezekkel a hadvezetőségnek sikerülni fog a visszavonuló orosz hadsereg összeköttetését úgy Szentpétervár, mint Moszkva irányában megakadályozni, vagy legalább

is több helyen elvágni a visszavonulási vonalakat, miáltal az orosz hadsereg igen veszélyes helyzetbe juthat.

Ma már világosan kitűnik, hogy a németek igen helyesen a fősztyt Vilna városának mielőbbi elférésére helyezik. Ha ez Below scrogének megfelelően erős csapattesteikkel idejekorán sikerül, akkor az oroszok helyzete a Njemen mögött nagy mértékben veszélyeztetve van, annál is inkább, mert egyidejűleg nyugatról Eichhorn generális támadó serege részéről is a megsemmisítés veszélye fenyegeti az ott operáló orosz sereget. A lengyel váraknak feladása jelentéktelen eseménynek tűnik fől azzal az összeroppanással szemben, amely a Njemen mentén az orosz hadsereget fenyegeti.

Csodával határos dolog volna, ha az oroszoknak sikerülne ebből a kelepceből kiszabadulniok a fogságba jutást. Tudja azt az orosz hadvezetőség és mig egyrészt a Njemen mögött álló seregeknek visszavonulását eltiltja, másrészt jelentékeny megerősítéseket küldött északra, melyeknek feladata, hogy a riga-kovnói vonalat egy végső erőfeszítéssel tartani igyekeznek.

Annyi bizonyos, hogy a két szárnytól tekintve, az egész orosz hadsereg a Grodno—Bielostok—Breszt Litowszk és ezen központi erődnök a Bug-vonal mentén előkészített új védelmi vonalba vonul vissza. A legközelebbi napok viágraszóó érdekességű kérdése, sikerül-e a németeknek áttörniök az oroszok északi frontját, mielőtt Nikolajevics nagyherceg visszavonulását befejezte.

A katonai szakértő arra az eredményre jut, hogy a mérleg itt is alighanem a szövetségesek javára fog eodőni, mert a német-osztrák-magyar győzelmes katonáknak előnyomulását csupán óriási ágyutűzzel volnának képesek az oroszok valamiképen feltartani. A nagy municióhiány következtében pedig erőlyes tűzerőgi támadásra ez idő szerint nem képesek.

Nowogeorgiewszket bombázzák a németek.

Basel. A „Baseler Nachrichten“ tudósítója jelenti, hogy a teljesen körülzárt Nowogeorgiewszket bombázzák. Orosz kézen már nincs Narew-vár. Az összeköttetést a Narew-vonal és a varsói keleti német front között helyreállították. A Njemennél és Rigánál semmi sem változott. Az oroszok a körülzárástól aligha menekülhetnek meg és az örökös visszavonulás nem fog már előnyöket nyújtani. Az orosz deficit fizikailag és moráliter óriási.

Megakadt a japán munició-szállítás.

Kopenhága. Pétervárotról jelentik: Japán a legutóbbi hetekben megkezdte a transzibériai vasútvonalon Oroszországnak a municiószállítást. Néhány nap mulva azonban a szállítás megakadt. Hogy a municiószállítás folytatását mi akadályozza, azt titokban tartják.

Korrump az orosz hadügyminisztérium.

Kopenhága. A Novoje Vremja jelentése szerint Bobrinsky a дума ülésén kárhoztatta a bürokratikus szellemet, Miljukov pedig hangsúlyozta azt, hogy a hadügyminisztériumban semmire sem lehet menni vesztogetés nélkül. Az utóbbi kijelentést a дума nagy hejlyesséssel fogadta.

Oroszország rettentő valóra eszméi.

Pétervár. Az orosz lapok még mindig a дума ülésével foglalkoznak és rámutatnak arra, hogy a nép nem hajlandó az íres ígérésekkel megelégedni.

A Ruskoje Slovo írja: Jóformán az összes pártok hozzájárultak a kormány háborús javaslatához és egyek abban, hogy elsősorban a belpolitikai kérdéseket kell megoldani. De most már nem arról van szó, hogy személyváltásokkal foglalkozzanak, hanem az egész rezsimeket kell megváltoztatni.

Az Utro Rossi írja: Változtak az idők és ma már azt követeli az egész ország, hogy olyan kormányt kapjon, amelyben feltétlenül megbízhat.

A Birsevia Vjedomosti, amely teljesen kormánylap, ezt írja:

Alig nyitlak meg a tartományi palota kapui, hogy Oroszország rettentő valóra eszméit és olyan szavak kerültek nyilvánosságra, melyek minden orosz polgár szívében égtek és most magrázkódtatják az egész országot.

Siettetik a lengyelországi győzelmek a háború befejezését.

Berlin. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” jelenti: Az United Press amerikai hírszolgálati iroda Vilmos császárt felkérte, hogy a szövetséges német és osztrák-magyar csapatok lengyelországi sikerei alkalmából nyilatkozatot tegyen. A kérelemre a birodalmi kancellár válaszolt és kifejtette, hogy a császár olvi okokból nincs abban a helyzetben, hogy ily kérelemnek eleget tegyen. A kancellár azonban a maga részéről felhasználja az alkalmat, hogy az United Press-nek kijelentse, hogy Németország a lengyelországi győzelmekhez elsősorban azt a reményt fűzi, hogy siettetik a háború befejezését.

Ezzel kapcsolatban a birodalmi kancellár utalt arra, hogy a császár valamennyi megnyilatkozásában, legutóbb június 31-ikén is hangsúlyozta, hogy Németország olyan békéért küzd, mely neki és azoknak a hatalmaknak, melyek vele együtt vívják a nagy harcot, megadja azokat a szilárd biztosítékokat, melyekre Németországnak és szövetségeseinek az állandó béke és nemzeti jövője érdekében szüksége van. A béke, amelyért küzdünk Németország határain túl valamennyi népnek biztosítani fogja a tenger szabadságát és meg fogja adni valamennyi nemzetnek a lehetőséget, hogy a szabad versenyben a haladás és kultúra alkotásainak szentelhesék magukat.

Oroszul tanulnak a magyar hadifegyverek.

Krisztiania. Az Aftenposten közli a londoni norvég konzulnak, Jonas Liednek a The Times Russian Supplement-ben közzétett cikket, melyben a konzul debizonítja, hogy az angoloknak minden törekvésük dacára sem fog sikerülni a német kereskedelmet Oroszországból és Szibériából kiszorítani. Ennek oka főként az is, hogy az angol ember, még ha kereskedő is, sem óhajt idegen nyelvet megtanulni és nem akarnak alkalmazkodni annak az országnak fizetési szokásaihoz, a melybe utókat kiviszik. Ezenél azonban sokkal érdekesebb oka az angolok kiszorításának az a körülmény, hogy az orosz fogságba esett és többnyire Szibériába internált német, magyar és osztrák foglyok már ma előkészülnek az orosz birodalommal a háború után létesítendő üzleti összeköttetésekre. Az internáltak legnagyobb része alkalmazkodni tudt az intelligens ember a valamennyi már megtanulta, vagy tanulja az orosz nyelvet. A konzul csak most tért vissza Szibériából és elmondja, hogy például Krasnojarskban semmi pénzre sem volt képes orosz nyelvtanra szert tenni. Mind megvették a foglyok, akiknek nagy része, mint pék, korbély és egyéb mesterember hasznosan tölti idejét. Azok pedig, akik foglalkozást nem vállaltak, tanulmányozzák az embereket, a kereskedelmi és pénzügyi viszonyokat és biztosra vehető, hogy ezeknek a révén Ausztria-Magyarországnak és Németországnak Oroszországgal, de különösen Szibériával való kereskedelme a béke megkötése után oly nagy arányokat fog öltetni, hogy ezekkel az országokkal Anglia versenyezni nem lesz képes.

Megünnepelték a harminchármasok Varsó elestét északon és délen.

(A háziezred katonái. — Lampionos felvonulás a déli harctéren.)*Az Aradi Közlöny tudósítójától.*

Arad, augusztus 12.

Az oroszok ellen folytatott háborúnak eddig talán a legdicsőbb és legszebb haditénye Varsó elfoglalása volt. Megünnepelte a lengyel főváros birtokunkba kerülésének diadalmas napját Németország és a monarchia minden városa és megünnepelték azok a harcban álló csapatok is, amelyek az óriási kiterjedésű harctér más frontján harcoltak.

Arad háziezrede, amelynek katonái annyi szép diadalt éltek át és annyi dicsőséget szereztek a magyar névnek messze délen és magas északon, úgy az orosz, mint az olasz hadszíntéren lelkesen megünnepelték Varsó elfoglalását. Az Aradi Közlönyre szeretettel gondoló aradi katonák innen is, onnan is elküldték hozzáunk a híradást a harctéri ünnepekről.

A déli harctéren levő aradi katonák a 326. tábori postahivatal útján juttatták el az Aradi Közlönyhöz a következő sorokat:

— Mint b. lapjának régi olvasói kérjük sziveskedjék alábbi sorainkat közölni. Az aradi háziezred harckerész katonái üdvözlötüket küldik a déli harctérről az aradiaknak és biztosítják őket arról, hogy mint eddig is, hervadhatatlan érdemeket fognak szerezni. Egyhangú napjaink között örömnappá lett 1915. augusztus 6-ika, a mikor értesültünk arról, hogy a keleti hadszíntéren küzdő csapataink bevették Varsót és Iwangorodot. — Táborunkat fellobogóztuk az otthonról hozott zászlóinkkal és kivilágítottuk.

Este pedig énekeszóval és lámpionos menettel átvonultunk a tiszt urak vezetése mellett a szomszédos J. . . községben lakó L. ezredes urhoz, a Gruppen kommandóhoz, a hol szarenáddal adtunk kifejezést örömmünknek.

Az ezredes ur magyarul köszönetét fejezte ki figyelmességünkért, majd lelkesítő beszédében a további kitartásra és bátorságra buzdítva háromszoros éljont kiáltott Ófelségére, apostoli királyunkra, a hazára, a szövetségesekre és a mi hős seregünkre. Az ünnepség ezzel véget ért. — Az ünnepség rendezésében tövökény részt vettünk: Kurzweil stabsfeldw., Földes Aladár feldw., Zworinyi dr. egy éves önkéntes Zugst., Mokuca Zugführer, Spolarich Klemann, Sardinianu káplár, Szijjártó medikus, Acsay gefrt., Rosenzweig és Faragó infanteristák.

A környéken sok más ezred is van, de egyedül mi 33-asoknak terjedt erre ki a figyelmességünk, mely még inkább megerősítet mindenkit a harminchármasok derék voltáról.

Önt és az aradiakat niólag hozzáfiasan üdvözlök a 33-asok XIII-3. század tisztikara és legénysége.

Az északi harctéren küzdő harminchármasok sem mulasztották el az örvandates esemény megünnepelését, de még nótába is írták Varsó elfoglalását.

— Mi 33-asok is életjelt adunk magunkról, — írják — nehogy azt higje az aradi publikum, hogy a háború forgatagában megfeledkezünk róluk. Ellenkezőleg, jó kedvvel harcolunk s boldogan gondolunk arra a napra, mikor győztesen visszatérhetünk szép szülővárosunkba Aradra. E verset ép akkor írtuk, mikor a táviró hírül hozta a világraszóló ese-

ményt, fegyvereink egyik legszebb győzelmét Varsó elestét. Ötödikén délen adták tudunkra nekünk, kik az oroszoktól alig 400 méterre voltunk a lövészárokhban. A hír különben oly hatással volt ránk, hogy midőn ágyuink az előre jelzett örömszalvét leadták, a fiúk a deckung tetéjére ugrálva diadalittasan kiáltották az oroszok felé:

— Eljen! Hoch! Szetreaszka!

A nagy kiáltásra az oroszok azt hitték, hogy rohamot intézünk ellenünk a lövöldözni kezdtek, de mi minienképen tudtukra akartuk adni, a nekük kellemetlen hírt. E végből nagy orosz betűkkel táblákra rápiangáltuk: „Varsó elesett!” ami a szomszédokat úgy meglepte, hogy mindjárt abba hagytak a lövöldözéssel. Különben a versbefoglaltak mind a való ténnyt foglalják magukban.

I.

Már Galiciába,
Már Galiciába
Nem nagy gond a muzka
Ha a 30 s feles
Ha a 30 s feles
Hangját megszólta
Sza'ad a gaz nációja
Vissza országába.
De el cipel mindent,
De el cipel mindent
Zabráli fajtája.

II.

Hogyha rezervébe,
Hogyha rezervébe
Megyünk egy pár napra,
A muzka cár se él,
A muzka cár se él
Nálunk boldogabban.
A Bug fölött
Buy az ágyu,
Mi pedig halászunk
S nem törődünk vele,
Hogy eszi a fene
A muzkákat hátul.

III.

Amint a táviró,
Amint a táviró
Az örömhírt hozta,
Hogy Varsó a mienk,
Hogy Varsó a mienk
Nincs már benne muzka.
Harminchármas lövmászott a
Deckung tetéjére.
S onnét kiáltoita:
Most gyön csak a java,
Éljen s Szetreaszka!

A többi baltársak nevében üdvözlötet küldünk. 2./33. Compagnie. Káplár Richter Lajos, Káplár Kossuthán Ferenc, Styanstabs Felix, Szakasvezető Falkusán Simon, Káplár Nagy István, Merkler Andor, Merkler Pál, Czeglédi János, Sándics Iván, Moldován Jenő, Blázs György sz.-vezető, Lisztner Károly einj.-freiw. Korp., Gefr. Dahelán, Gefr. Komlódy.

„Romániának a győztesekkel kell menni.“

(Egy román miniszter nyilatkozata. — Bulgária és az entente ígéretel.)

Távolról tudósítás.

Bukarest, augusztus 12.

Az „Universul“-nak jelentik Szófiából:

Radoslavow miniszterelnök kihallgatáson fogadta az agrárpárt küldöttségét, amely azért járult a miniszterelnök elé, hogy informáltassa magát a politikai helyzetről.

Radoslavow miniszterelnök közölte a küldöttséggel, hogy a négyesszövetség legutóbbi javaslatáról ez alkalommal nem nyilatkozik.

A küldöttség tagjai azzal az impresszióval távoztak, hogy a bolgár kormány addig nem nyilatkozik a négyesszövetség javaslatáról, míg a belgrádi és athéni kabinetek nem válaszolnak arra az együttes jegyzőkre, amelyet a négyesszövetség Athénben és Nisben a kormányok elé terjesztett. Radoslavow miniszterelnök kijelentette, hogy a tárgyalásokat Törökországgal folytatják. Meg van a remény arra, hogy rövid időn belül meg lesz a békés megegyezés Törökországgal.

A Romániához való viszony barátságos. Végleges megegyezésre ez ideig még nem jutottak. A román kormány kijelentette, hogy kész respektálni azokat a kötelezettségeket, amelyeket a bolgár áruk átszállítása tekintetében elvállalt.

Radoslavow miniszterelnök azt is kijelentette, hogy a kamara összehívását rendkívüli ülésre nem látja szükségesnek, mivel nincs egyetlen egy oly kérdés is, amely a kamara sürgős határozatát követelné.

Az audiencia végén Radoslavow miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a kormány egyelőre el van határozva, hogy folytatja a lovagias semlegességi politikát, mivel még nem érkezett el az a pillanat, amely követelné ennek a politikának a megváltoztatását.

Nem lesz sikere az entente ígéretelnek.

Bukarest. A „Minerva“ című lapnak jelentik:

A négyesszövetség minden követ megmozdít, hogy a közte és a balkáni államok között fennálló ellentétet kiküszöbölje és hogy új balkán-szövetséget létesítsen, amelynek célja lenne a négyesszövetség által elvesztett játszmát megnyerni. Így természetesen a bolgárok is kaptak gyönyörű ígéretet.

Erre Ferdinánd bolgár király kihallgatáson fogadta Radoslavow miniszterelnököt. Határozatot ez ideig nem hoztak. Valószínű, hogy a kormány előbb várja a Nisből és Athénből érkezendő válaszokat.

Pesow közoktatásügyi miniszter állítólag a következőképpen nyilatkozott a négyesszövetség újabb ajánlatára vonatkozólag: A kormány a négyesszövetség ajánlatát minden előítélet nélkül, kizárólag Bulgária érdekeinek szem előtt tartásával fogja megvizsgálni és fog arra felelni.

Miután ismertek, hogy a görögök és a szerbek nem hajlandók területi engedménye-

ket tenni, beavatott körökben úgy vélik, hogy a négyesszövetség legújabb kísérlete sem hozza majd meg a kívánt sikert.

Entente tervek a Balkánnal.

Amsterdam. Az angol sajtó a következőket írja: Görögország diplomáciája számára érkezett a pillanat az új balkánszövetség létrehozására. Ha a balkánszövetség megalakulna, az kisebbitén Varsó esetének jelentőségét. Bulgáriát okvetlenül meg kell nyerni az entente-nak. Ha Bulgária semleges marad, akkor Görögország és Románia hasonló álláspontot foglal el. Ellen esetben Törökország elveszett. Románia Dobrudzsáról lemondhat, mert megkapja Erdélyt. Venizelosz a kisázsiai kompenzációkért lemond Kavalláról. Szerbiának le kell mondania Macedóniáról és megkapja Boszniát, Olaszország tizenkét szigetét és az adriai partot. Angliának Egyiptomot, Oroszországnak Besszarabiát kell feláldozni a tárgyalások érdekében. Ha az entente győz, akkor a balkán államok birtoklását biztosítani fogja.

A román belügyminiszter Románia feladatáról.

Bukarest. Az „Epoca“ jelenti: Mortzun belügyminiszter ismerősei körében a következőképpen nyilatkozott:

— Eddig hallgattam. Mostantól kezdve azonban beszélni fogok. Félre kell tennünk az érzékenykedést és a győztesekkel kell mennünk.

Az „Epoca“ ehhez hozzáteszi, hogy hajlandó ama személyek nevét közölni, akik előtt Mortzun ezen rendkívüli kijelentéseket tette.

El kell dölni a municiószállítás kérdésének.

Bukarest. A román konzervatív-párt (Marghiloman frakció) hivatalos organumának, a Steagulnak legutóbbi számából reprodukáljuk az alábbi érdekes szófiai jelentést:

A Duma nevű ujság jelenti, hogy a törökök nagy sietséggel üritik ki Drinápolyt, amely város legközelebb a bolgárok birtokába kerül.

Ugyanezen lap Romániára vonatkozólag a következőket írja:

„Miután Romániának azon álmáról, hogy Bukovinát és Erdélyt megkapja, le kellett mondania, most loyális semlegességet akar tanúsítani. Ausztria-Magyarország és Németország azonban ezzel nincsenek megelégedve és szabad utat kérnek a Törökországnak szánt munició átengedésére. Ezek a hatalmak ezt mondják: Ha az oroszok a semleges Dunán Szerbiát hadianyagokkal ellátják, a németeknek is meg kell egedni, hogy a törököknek municiót küldjenek. A döntés ideje augusztus 10-ike.“

Románia nem keres angol kölcsönt.

Bukarest. Az Epoca című bukaresti orosz-szofii lap közlése nyomán több romániai ujság azt írta, hogy Románia megkötötte az egyezséget Angliával egy 500 millió leis kölcsön felvételére vonatkozólag.

Amint most a félhivatalos Independance Roumaine jelenti, az Epoca közlése nem felel meg a valóságnak és egyelőre kölcsöntelvételekről nincsen szó.

Görögország felháborodása.

Athén. Amikor nyilvánossá vált, hogy a négyesszövetség Kavallának Bulgária számára való átengedését kívánja anélkül, hogy Görögországot erre vonatkozólag megkérdezte volna, a nép körében nagy felháborodás keletkezett. Az itteni diplomáciai körökben azt hiszik, hogy az entente legutolsó kétségbeesett kísérlete, hogy a Balkánt megnyerje a maga számára, nem fog sikerülni, mert a bolgár államtérliak meg vannak győződve arról, hogy az entente már is vereséget szenvedett.

Oroszország nem engedi bolgár kézre a dedeagácsi vasutat.

Bukarest, augusztus 12. Szófiából jelentik: Hogy miként gondolkodnak Oroszország diplomatái a bolgár nemzeti ideálokról, ez kiténik a „Birschiski Wiedomosti“ c. előkelő orosz ujság egyik legutóbbi számának alábbi sorából:

— Ami a dedeagácsi vasuti vonalat illeti, nagyon komoly okaink vannak az ellen protestálni, hogy ez a vasut a bolgárok birtokába jusson. Erre a vonalra a szövetségeseknek van szükségük, ha Gallipoli ellen eredményesen akarnak harcolni. Éppen ezért ezt a vonalat minden áron, tulajdonosára való tekintet nélkül el kell foglalniok.

Bulgária ma várja Szerbia választ.

Szófia: A bolgár jegyzők három napi határidőt ad Szerbiának a dunai aknák ügyében. Mára várják a választ, azonban biztosra veszik, hogy az elutasító lesz. Ebben az esetben ultimátum következik.

Szerbia és Görögország az entente ellen.

Athén. A szerbiai hírek a négyesszövetségre nagyon nyugtalanítók. A népből nagy az elkeseredés és különösen nagy Oroszország ellen. A kormány úgy, mint Görögország, erélyesen tiltakozott a négyesszövetség erőszakos feltépeséért. Az angol követ kijelentette Gunarisznak, hogy kormánya semmi választ nem vár Görögországtól, mert a négyesszövetség tait a compukánt állítja fel határozatát. Görögmacedónia lakossága rendkívül felháborodott. A görög nép elszánt. Teljesen ki van zárva Görögország alkalmazkodása a négyesszövetséghez, hacsak, ami szintén valószínűtlen, Bulgária meg nem hajlik.

A pápa szabadsága.

(A Temesvári Katolikus Kör határozata.)

Közlés.

Temesvár, augusztus 12.

A Temesvári Katolikus Kör legutóbb meg-
tartott közgyűlésében Matolay Zoltán dr. vár-
megyei tb. árvaszéki elnök, a kör alelnöke,
indítványt terjesztett elő „a pápa szabadsága
és a szentszék függetlenségének biztosítása”
tárgyában. Az indítványt Blaskovics Ferenc
apátkanonok, elnök magyarázó szavai után a
közgyűlés egész területén magáévá tette.
A Katolikus Kör most ismerteti a hozott in-
dítványt és indoklását a következő szöveg-
zésben:

A Temesvári Katolikus Kör 1915. évi VII.
rendes közgyűlése elérkezettnek látja az időt,
mikor az Anyaszentegyház látni látható fejét, Krisz-
tus földi helytartóját, Szent Péter utódát, a
katolikusokat összességükben és egyenként mé-
lyen ismételt helyzetéből minden áron ki kell
szabadítani. Ő Szentisége szabadságát és a ró-
mai Szentzsák függetlenségét helyre kell állí-
tani és a legközelebbi békékonferenciákon near-
zeitközi biztosítékokat kell szerzeni arra nézve,
hogy az Egyház feje, ezen ő: minden kétségen
felül megillető függetlenségét, melyre mint
szabadságának szinonimára az Egyház kor-
mányzásában nélkülözhetetlen szüksége van,
több megfosztható ne legyen.

A Temesvári Katolikus Kör megköszönte
először az ország katolikus szervezetét,
hogy ezen határozatát mielőbb tárgyalni szí-
veskedjenek és hasonló szellemű határozataik-
kal a velük összerögzítésben álló összes tár-
sadalmai és egyéb befolyásos tényezőknél min-
den erejükkel odahassanak, hogy a katoliku-
sok származásuk ezen legbürgyűbb óhaja végre
testet öltsön.

Indoklás: A Temesvári Katolikus Kör
tagjai a legutóbbi évszázadban az osztrák
és magyar monarchia, a német birodalom és
az egész világra katolikusainak hitfi szívében
legnagyobb tájadalommal, de egyúttal a legjo-
gosultabb felfáborodással tapasztalják, hogy
az Unita Itália első törvényhozása által köz-
vetlenül az egyházi állam elrablása után ho-
zott 1871. évi május 18-ai és Ő Szentisége a
Pápa szuverenitását és állítólagos szabadságát
biztosító garantált törvények, melyeket Vis-
konti Venosta olasz külügyminiszter a külföldi
kormányokkal is közölt, tényleg szokká lettek,
minknek a Szentzsék és a szentszék kato-
likusok keletkezésük óta tartották, semmit
érvényesít.

A fides italiana a három évtizedesnél idő-
sebb szövetségi szerződésről egyidejűleg sze-
rejtépte a négy évtizednél idősebb garanciális
törvényeket is.

Szentatvány szabadságának utolsó marad-
ványait is megsemmisítették a hitvesző olasz
sbirek.

A Katolikus Anyaszentegyház feje újból a
legteljesebb és legerősebb rabságban szenved,
mint szent és dicső elődei körül annyian.
Hívainak nagy részével nem érintkezhetik. Az
Egyház kormányzásához megkívántató szabadsá-
gának kifejtésében a szerződéses és min-
den isteni és erkölcsi törvényt lábbal tipró
Sonnino-Salandra szabadságát olasz kor-
mány által akadályozva van.

Ez már több, mint amennyit Anyaszent-
egyházunk hitfi győzelmek elhárításának.

A világ katolikusainak, mint egy ember-
nek kell síkra szállaniuk az Egyház fejének
szabadsága és a Szentzsék függetlenségének
biztosítása érdekében.

A német birodalomban is nagyarányu
mozgalom indult meg ezen jelenleg legfonto-
sabb katolikus cél mielőbbi és teljes elérése
érdekében. Szent István birodalma katolikusai-
nak pedig, kik Szent Péter utódainak — hogy
csak Sylvester és XI. Ince pápákat említsük
— oly végtelenül sokat köszönhetnek, e téren
sem szabad elmaradniuk a német katolikusok,

sőt protestánsok mögött, kiknek nagyrésze ka-
tolikus testvéreikkel egyértelműleg kívánják a
katolikus Egyház fejének méltatlan helyzetéből
való mielőbbi és végleges szabadulását.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.
(Távirroda, cenzurálva.)

Rudapest. Eiselsberg, Dollinger és Lum-
niczer sebész tanárok bulétinjából kitűnik, hogy
Tisza Lajos grófnál állandó magas lész és rászó-
hidegek léptek fel. A megsebesült jobboldali
csípőizületének érzékenysége a lövés esetjére
revíziót tett kívánatos. Ehhez a felülés-
hoz hozzájárult a Bécsből lehozott Eiselsberg
professzor is, akinek jelenlétében Dollinger
végrehajtotta a műtétet és csontrészeket távo-
lított el. A műtét megadja lehetőségét annak,
hogy a beteg súlyos állapota javuljon.

London. A Reuter-ügynökség je-
lenti Pétervárról: Dünaburgban a
hivatalnokok felkészültek város el-
hagyására.

London. A Times jelenti: Az oro-
szok megkezdték Vilna kiűrését.
A Secolo jelenti Londonból, hogy
Vilna kiűrése és a németek által
leendő megszállása egyet jelent Riga
elvesztésével.

LONDON. A Times jelenti Athénból:
Az olasz diplomáciai képviselők el-
hagyni készülnek Törökországot. Az
olasz hadüzenet legrövidebben meg-
történik.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti
Szótiából: Miután a négyesszövetség
legutóbbi ajánlatának elfogadását Bul-
gária az athéni és nizi kormányok be-
leegyezésétől tette függővé, ami nem
történt meg, a négyesszövetség vállal-
kozása meghusultnak tekinthető.

Kopenhága. A Tidende írja: A leg-
utóbbi dardanellai harcok kekeseredetten
verések voltak. A szövetségesek vesz-
tesége tizezer ember.

Genf. Washingtonból jelentik: Az
entente valószínűleg megvásárolja
Amerika összes gyapjútermését. A
termelők a megoldást kedvezően fo-
gadják. Hir szerint azonban a rend-
kívüli pénzügyi nehézségek a megoldást
lehetetlenné teszik.

Bréma. Az Auza angol gőzöst, mely fa-
rakonánvt szállított, egy német tengeralattjáró
elsüllyesztette.

— Az angol arisztokrácia pusztulása.
Bessiből jelentik: a „Basier Nationalzeitung”
közlése szerint eddig tíz angol peer esett el és
százharmincegy majorosko halt, vagy sebesült
meg a harcokban, köztük Rosebery lord volt
miniszterelnök fia is.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma
köszli, hogy a király Jovin György 13-ik gya-
logozásbeli őrnagynak az öltözékkel szem-
ben kitűnő kötelestől szolgálata elismerésül
a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a
vitéségi érem szalagján.

— A német hadvezetőség és a divat.
Drezdából jelentik: a főparancsnokság eltiltotta
a külföldi nőiruba-kiállítás, a mit tervbe vet-
tek. A tilalom indoka az, hogy az a bécsi
áruház, amely a kiállítást rendezni akarta,
angol, tőkével dolgozik és Párisban is van te-
lepe, úgy, hogy nem tudja igazolni azt, hogy
modelljei a központi hatalmak országaiból szá-
maznak.

— Szeged ösztöndíja újságírók részére.
Szeged város pénzügyi tanácsnoka Balogh Ká-
roly következő indítványt terjesztette be a ta-
nácsoshoz:

— Tisztelettel kérem a tekintetes Taná-
csot, méltóságosok alábbi előterjesztésemet a
közgyűlés elé terjeszteni. Létesítsen Szeged
város közönsége hat ösztöndíjat és pedig ket-
tőt oly magyar hírlapírók részére, akik va-
lamely külföldi elsőrangú világlapnál mu-
katársként alkalmazást nyerne és azo lap-
nál az egységes magyar nemzeti állammal
közjogi és gazdasági igazait ismerteti és érde-
keit védelmezi. Az ösztöndíj összege egyenként
és évenként 1500 koronában állapítandó meg
és költségvetésileg évenként lenne biztosítandó,
s előleges havi részletekben kifizetendő. Az
ösztöndíj feltételei közé fölveendőnek tartanám,
hogy az illető hírlapírók szülött magyar ál-
lampolgárok legyenek, legalább középiskolai
érettségi bizonyítvánnyal bírjanak, öt évi hiva-
tásos, kizárólag hírlapírói működést igazolja-
nak, kifogástalan erkölcsi életűek legyenek,
testi és szellemi erejük teljes birtokában leg-
alább 24. életévüket betöltötték. Az ösztöndíjak
egy évre adandók s három egymásután követ-
kező évre meghosszabbíthatók, ha az illető
kifogástalan és eredményes hírlapírói tevé-
kenységet fejt ki. Köteles lesz ösztöndíjas min-
den megjelent ily irányú cikkét a város ható-
ságának a lapfordulóval megküldeni, havon-
ként legalább egy közjogi és gazdasági cik-
ket Magyarországról inni. Kifogás alá eső or-
kölcsi élet, vagy értéktelen szellemi munka
esetén az ösztöndíj bármely hónapban az éven
belül megvonható. Az ösztöndíjat a város ta-
nácsa itéli oda, vagy vonja meg.

— A gyáriparosok tanácskozása. A
Magyar Gyáriparosok Országos szövetségének
aradi fiókjára Fábry Sándor vezérigazgató el-
nökölte alatt tegnap délután a tagok élénk ér-
deklődéssel mellett ülést tartott. Ennek legfon-
tosabb tárgya annak a miniszteri rendeletnek a
megbeszélése volt, amely megállapítja a hadi-
foglyoknak ipari üzemekben való alkalmazása
módját. Az aradi fiókhoz tartozó vállalatok-
nak igen tekintélyes része volna képes hadi-
foglyokat alkalmazni, minthogy a háború a
legjobb iparágban igen érzékeny, a vállalatok
fennállását is veszélyeztető munkásihiányt te-
remtett. Az értekezlet megállapította azokat a
könnyítéseket, amelyek a hadifoglyok meg-
szerzése és alkalmazása körül kívánatosak vol-
nának. Ezenkívül behatóan foglalkozott az ér-
tekezlet a tűzifa kérdéssel is. Erre vonatkozó-
lag a maximális ár és az eladási körzetek
megállapításánál okvetlenül szükségesnek tartja,
hogy Aradnak mint az ország egyik legna-
gyobb fatereskedelmi és faipari gécpontjának
jogos érdekei kellő méltánylást találjanak.

— A svéd királynő trombitája. Stock-
holmból jelentik: A svéd királynő születés-
napja alkalmából a Svédországban internált
német matrózoknak ajándékot küldött, amelyet
West fregatt-kapitány osztott szét a legénység
között. A legbecesebb ajándékot egy Walter
nevű matróz kapta, aki a polgári életben mu-
zeikus. Az ajándékban jobbkézének egyik
ujját elvesztette és ezért a királynő olyan
trombitát küldött neki, amelyen balkézrel is le-
het játszani.

— Szent István-napján nem lesz me-
netdíj-kedvezmény. A kereskedelmi miniszter
értesítette a várost, hogy az idén a polgári
személyforgalom korlátozva lévén, a Szent
István-napra szokásos menetdíj-kedvezmény
nem lesz érvényben.

— Egy aradmegyei vöröskeresztes ápolónő tragikus halála. Az itthonmaradottak háborujának is vannak halottai, akik épp olyan hősiességgel áldoztak fel életüket nemzetünk szent ügyéért, mint a harotéren küzdő vitéz katonáink. A hazafias önfeláldozásnak egyik hősi halottját gyászolja az aradmegyei Gyorok község egész népe Kotsis Lajosnéban, aki az ottani vöröskeresztes kórházban szerzett ragályos betegségbe halt bele augusztus 8-án. Kotsis Lajosné, akinek férje nemrég érkezett haza a harotról az ellenség fegyvereitől megsebesülve, a háboru kezdete óta dolgozott emberföltölti önfeláldozással a gyoroki vöröskeresztes hadikórházban. Magasztos elhatározása attól sem tartotta vissza, hogy a ragályos betegségben szenvedő katonákat ápolja. Munkája közben inficiálódott a fertőző kór leggyűrűse a hősielkü asszony szervezetének ellentámasztás. Orvosainak minden kísérlete nem tudott segíteni rajta s vasárnap tiatlon, 30 éves korában meghalt. Kotsis Lajosné hirtelen temették Gyorok község egész társadalmának igaz részvétele mellett.

— Minden szónál szebben beszél a főtt. Ebben a háborus esztendőben, amikor azt várták, hogy a fegyverek szava dönti el a sorsunkat, annyit beszéltek az emberek drágaságáról, élelmiszer uzsoráról és főképpen annyit káromkodtak, hogy tuharsogta a 42-esek dörgését is. Mind nem használt, senki a frázisokkal jól nem lakott. Ellenben amit a Sas malom cselekszik, az teljessé tesz minden szóbeszédet, anketét és elmékedést. Jó friss és olcsó lisztet ad. Ez ma már köztudat Aradon és a társadalom legszeleesebb rótegeinek érdeklődése körül a Sas malom két koronás lisztje felé. Mindenki egyszerre áhította, hogy itt egy olyan élelmiszeri akcióról van szó, amely az elmúlt esztendő összes megpróbáltatásaiért kárpótol. Ez azonban csak úgy vált lehetségessé, hogy a Sas malom nyitlan és becsületesen oda állt a közönség elé és azt mondotta, hogy a tömeges támogatást kéri és ezzel szemben mindenki részére olyan egyszerű feltételek mellett ad egész éven át lisztet, hogy annak igénybevétele elől senki sem térhet ki. Két koronája mindenkinek van és ha Nagy Farkas cégnél vagy Fejér Gyula, Lázár Gyula üzletében előperyez a Sas malom lisztjére, akkor egész éven át a mindenkori maximális, tehát augro áron kapja a lisztjét.

— A köztisztviselők rendkívüli segélye. A minisztertanács tudvalevőleg elhatározta, hogy a háromnál több gyermekkel bíró köztisztviselők részére pótlék helyett foyó évi július hó 1-től kezdve rendkívüli évi segélyeket engedélyoz. A minisztertanács határozata alapján a kormány ma rendeletet bocsátott ki, amelyben megállapítja, hogy azoknak az alkalmazottaknak, akiknek a törvény szerint évi 600 korona családi pótlékra van igényük, minden gyermek után évi 200 korona, azoknak pedig, akiknek csak 300 korona pótlék jár, évi 100 korona rendkívüli évi segély folyósítatik. Azok az alkalmazottak, akiknek fizetése évi 600 koronát meg nem haladja, évi segélyre nem tarthatnak igényt. A rendkívüli segélynek minden tekintetben családi pótlék jellege és természete van. A rendelet szerint az érdekeltektől állami alkalmazottak a pótlékok július 1-től számítva kapják. A köztisztviselők nehéz helyzetén az új rendelkezés mindenesetre tenyegesen könnyít és a sokgyermekes családok létezését mégis biztosítja.

— K. p. Berlinből táviratozzák: A Morgan és Tarsa newyorki bankóceget megbízták volt, hogy nagyszámu lovat vásároljon az olasz kormány számára. Kánzásból most a bevásárló biztosok arról értesítették a bankot, hogy a lovak eladói rögtöni fizetéshez ragaszkodnak. Mint hogy a bank Olaszországból még nem kapott fedezetet, maga pedig nem hajlandó az ország hitelzésére, a további lovasárlást egyelőre fel kellett függeszteni.

— Hítszónoklat. Az aradi izraelita hitközség templomi előjárósága közbirró teszi, hogy a fél hét órákor kezdődő péntek esti istentisztelet hítszónoklattal lesz egybekötve.

— A vörös klub. (Szenzációs bűnügyi dráma az Apollóban.) Egy nagyszabású bűnügyi dráma dominálja hetek óta a fővárosi mozgószínházak műsorát. A budapesti publikum nem tud betelni „A vörös klub” című képpel, amely a detektívirodalom egyik leghatásosabb s legérdekesítőbbben megkonstruált műve. Ami még újat s meglepőt tartogatott a filmtechnika a közönség számára, azt most mind megtaláljuk „A vörös klub”-ban. Az ideefeszítő jelenetek s meglepetésszerű helyzetek egymást kergetik ebben a szenzációs bűnügyi drámában, amelynek bemutatási jogát a vidéken elsőknek az aradi Apolló-színház szerezte meg s péntekre tüzte ki a darab premierjét. A pénteki új műsor értékét és érdekességét nagyban növeli az a körülmény, hogy ezzel a programmal mutatja be az Apolló a legújabb harotéri sorozatot.

— A hadifoglyok és a katonai büntetőtörvény. A miniszterelnök rendeletet adott ki, amely a hadifoglyokra alkalmazza a katonai büntetőtörvénykönyvnek azokat a rendelkezéseit, amelyek fegyveres és más büntetendő események esetén, a fegyveres erő tagjaira vonatkoznak s amelyek nemzetközi egyezmény szerint a hadifoglyokra is kiterjeszthetők, miután a fölöttük hatalmat gyakorló állam hadseregében hatályban lévő törvényeknek vannak alávetve.

— Murray és cinkosai. (Nagy detektívdráma az Uranóban.) A tegnapi bemutató közönségének alkalma volt egy igen kiváló detektív-képpben gyönyörködnie. A film kiválósága nemcsak abban rejlik, ami a detektívkepeket általában érdekessé és kedvelté teszi a közönség előtt: az izgalmas és az idegekre a megfeszítő ható jelenetek egymásutánjában, hanem főleg a remekül megalkotott történelmi oly remek háttérben, amelyet már ritkábban találunk a legtöbbnyire a pillanatnyi hatásra törekvő detektívfilmeknél. A tegnapi dráma nemcsak mint szép detektív történet, hanem mint egy remekül megalkotott mozifilm is elsőrangú. A téma izgalom volt a mellett érdekes és vonzó, minden emberfeletti machinációktól ment, a tiszta való, olyan történet, melyet az élet tár elénk. Kiváló a film rendezése és művészi tökéletességű a szereplő színészek minden alakítása. — A rezervista álma, Zichrer nagyhatalmas operettje, legközelebb az Uranóban.

— Haditengerésztitkár érdekességei az Apollóban. Az Apolló-színház pénteki új műsorán mutatja be a Mozgófény Szemle legújabb sorozatát, amely tisztán a monarchia tengeri haderejével foglalkozik s arról rendkívül érdekes felvételeket közöl a legfelsőbb hadvezetőség engedelmével. Főbbek között alkalmunk van megismereni azt a tengeralattjáró hajónkat, amely a Leon Gambetta francia páncéloszt elsüllyesztette. Az új harotéri sorozatnak ez a tejezete kétségtelenül különös érdeklődéssel bírhat minden ember számára.

— Régi levéltárgyakat és levelezéseket, különösen magyarokat 1871—74-es évekből és osztrákokat 1850—58-ból; továbbá teljes belyeggyűjteményeket, festményeket és egész könyvtárakat jó áron vesz Kerpel Iszo könyvkereskedése.

— Az ismét megnyitott tábori postához való 35 dekás dobozok Kerpelnél. Vissonteladónak nagy árendmény.

TANÜGY.

(—) Beiratások a nagyváradi kir. jogakadémián. A nagyváradi kir. jogakadémián a beiratások az 1915—16. tanév első felére f. e. szeptember hó 1-től 12-ig tartanak. E napok elteltével csak a dékán közöl engedélye alapján lehet beiratkozni. Relegység, vagy egyéb, komoly meztánylást érdemlő okmányok igazolt tenforgása esetén megengedtetik, hogy valaki felvételre leendő előjegyzetetés vegétt egyelőre megbízott utjan, vagy másban jelentkezzen. A Mensa Academica minden a diákassztánai általános határonak az érkezői Vj. egyetemes előjárás kúria kéremzése nélkül is kedvezményt ad, indokolt kérésekre pedig 20 vagyontalan és jó előmenekül hallgatót felin-

gyenes s 15 arra kiválóan érdemes hallgatót teljesen ingyenes ebéd és vacsora kedvezményben, esetleg pénzsegélyben részesít. 2930

Diszszemlén

a trónörökös előtt.

(Bészélgetés kitüntetett katonákkal.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, augusztus 12.

A rákosi repülőtéren, ahol máskor kora reggel az aviatikusok gyakorlatoznak, ma reggel nyolc órákor Károly Ferenc József főherceg, trónörökös diszszemlét tartott a Budapestnél állomásozó gyalogos csapatok fölött. Reggel 6 óra óta egymásután vonultak föl a csapatok a hatalmas térségre; valamennyi esuka-sztrákóben, teljes harotéri felszereléssel, amelyből még a cserfalevél sem hiányzott a sapkákról. A katonák a Magyar Aero Klub igazgatósági épületével szemben állottak föl, a Fehér-ut irányában, arcaat a most épülő új löversenyternek.

A csapatokat három főoszlopra osztották föl. Az összes csapatok fölött Pongrácz vezérőrnagy parancsnokolt. Körülbelül negyednyolc óráig tartott, míg a csapatok teljesen elhelyezkedtek s öt perccel nyolc óra előtt a külső kerpesi-utra kiállított ezredkürtös háromszoros trombitaszóval jelezte, hogy közeledik a trónörökös pár.

Poniban nyolc órákor érkezett meg a trónörökös automobilon, teljes katonai kísérettel. Autója előtt Boda Dező dr. főkapitány haladt a rendőrség gépkocsiján. A kora reggel elment a Külső Kerpesi-uton, Hungária-köruton és a Fehér-uton több ezer ember várakozott s a miáor megállították a trónörökösöt. Ittek éljenzésben törték ki. A hatalmas rákosi síkság is teljesen körül volt véve emberekkel, s kik a fényes katonai parádé látványosságára gyűltek össze.

A trónörökös az automobilból kiszállva nyomban lóra ült. Ebben a pillanatban a tér jobb szélén elhelyezett 32. gyalogezred zenekara rázendített a Gotterhaltóra. A trónörökös, aki vezérőrnagyi egyenruhában volt, az arcaat elő lovagolt s ott fogadta Pongrácz vezérőrnagy jelentését. Nyomban utána elindult a csapatok megszemlélésére.

Kényes pompával történt meg ma ez a szemle. Olyan parádés volt, mint máskor, rendezésében a Vörmezőn szokott lenni. Sorra halatszott az arcvonalon a viryázz, jobbra néző vezényszó, a zenekarok szakadatlanul fújták a Gotterhaltót s megadóták az összes dobok s megbarsantak az összes trombiták. A trónörökös állandóan tisztelgett a csapatoknak.

Az első vonalszakaszban állt a 32. közös gyalogezred zenekara, a Ludovika Akadémia közös kadétiskola növendékei, a tartalékos liszték iskolájának tagjai, a 32. közös gyalogezred s az 1. honvéd gyalogezred. A második vonalszakaszban a 3. bosnyak-gyalogezred, a 38. közös gyalogezred, a 29. és 30. honvéd-gyalogezred s a 24. vadászszázalónj állottak. A harmadik vonalszakaszban a vartüzérek, az egészségügyi csapatok, a vasuti ezred, az árkászok, az utászok, a kerékpáros szízek, a géptegyverosztályok voltak elhelyezve, ezonkívül — ami először történt Budapesen diszszemlén — fehér nadrágon, sötétkéz buzdiban és fehér sapkában a budapesti tengerészkiöltmény.

A trónörökös a Gotterhalte hangjai mellett végiglovagolt valamennyi szakaszon. Mikor az összes csapatok arcaat elő lovagolt, valamennyi zenekar egyszerre zendítette rá a Gotterhaltóra. A trónörökös először a köréje egybegyűlt csapatőrzsátszikkal tartott megbeszélést, azután maga elő körtette az összes, a harotéren kitüntetett tisztakat és legénységet. A trónörökös figyeimességét jellemzi, hogy miatatt ezek a tiszték és katonák a csapatteztokból kiváltak és köréje gyűltek, parancsot adott, hogy a katonák, akik pihenállásban voltak, haveredjenek le a tóra.

A kitüntetett tiszték, altiszték és a legénység a trónörökös köré gyűltek és hatalmas négyzetet formáltak. Mikor valamennyien

együtt voltak, a trónörökös a négyszög közepére lovagolt és az összes tábornoktól és törzstisztektől körülvéve, először németül, majd magyarul a következő beszédet intézte a kitértetett katonákhoz:

— Urjaim! Katonák! Ötletse a császár és király engem küldött ide, hogy átadjam üdvözlését derék csapatainknak és kifejezzem megelégedését a ti kötelességteljesítétek fölött. Még vagyok győződve, hogy azok a hőstetevők, amelyek most a harotérra indulnak, ugyanazzal a vitézséggel és bátorsággal fogják teljesíteni kötelességeiket, mint azok, amelyek most vannak a harotéren. Istén velük, uraim, éljen a császár és király!

A trónörökös beszédét éretverő éljenzés fogadta. A katonák lekapták sapkáikat és úgy kiáltották:

— Éljen a király!

Megkapó volt, amikor a trónörökös minden egyes katonához odament és megkérdezte, hol harcolt, miért itntették ki, hol sebesült meg, hogy éri most magát, majd örömeinek adott kifejezést, hogy egészséges. Tisztek és közlegények egymás mellett állottak vigyázz állásban és a trónörökös egyet sem hagyott ki közülük.

Két tisztet, akik egymás mellett állottak, meglátta a trónörökös a Sigmund Laudist és a katonái érdemkeresztet. Amikor megtudta, hogy a tisztak Lemberg bevételénél küzdöttek, arca kipirult és különösen hosszán kérdezte őket a lembergi dicső és harcok lefolyásáról. Azután nagy örömeinek adott kifejezést, hogy velük megismerkedhetett s az ő szájukból hallhatta Lemberg diadalmas bevételének történetét. Sokat kérdezett aztán a trónörökös a katonák családjairól s egyetlenegy kitértetett katonát sem volt, akit meg ne szólított volna.

Öt perccel féltíz óra után a trónörökös befejezte a beszélgetéseket, a tér közepére lovagolt és ott Pongrácz vezérőrnagynak megelégedését fejezte ki a csapatok magatartása felett. Azután maga köré gyűjtötte Maronzi Ferenc fő tábornagy, katonái parancsnokot, Sorssich Béla gróf tábornagy várparancsnokot és Lillienhoff-Adelstein-Godvin vezérőrnagy főparancsnokot s elbucuzott tőlük. A Fehér utig lovon ment a trónörökös, ott beszállt az autómobiljába s az egybegyűlt közönség lohas éljenzés közepette hajtattat el. Visszatért a Várba.

A zenekar ismét a Götterháltét játszotta, majd a trónörökös eltávoztása után Pongrácz vezérőrnagy eldefilírozta maga előtt a csapatokat s parancsot adott a kaszárnyákba való visszatérésére.

A trónörökös holnap reggel a lovasság és a füzérség felett tart szemlért.

Budapest. A trónörökös pár ma délután kihallgatásokat adott a várpalotában. A trónörökös a délután folyamán még megtekintette a csepelei löszergyárat is.

Felcélós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

NE JOBJA EL

mult évi használt iskolakönyveit!!

1/4 ár ráfizetéssel
becserélem

az új tanévből bármely osztályura.

Décsi Géza könyvkereskedő
Arad, Forrai-u.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO

SZINHÁZ.

Augusztus hó 13-án, 14-én,
pénteken és szombaton

DANISK-FILM:

Vörös club

Szenzációs dráma 4 felvonásban.

Rendezte: Einar Zangenberg.

Főszereplő: E. PSYLANDER.

Az előadások 1/2, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek

Aki dicső hadseregünk és hatalmas szövetségesünk győzedelmes harcáról a legpontosabban és leggyorsabban kíván értesülni, rendelje meg az

Az Aradi Közlöny-t,

mely a világháború eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legérlesebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint haborús híreinek megbízhatósága révén is legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny-t

a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny

mindenható közéleti híroldarát.

A kiadóhivatal nyaraló és bevonult előfizetőinek, előbbieknek a nyári tartózkodási helyre, utóbbiaknak a tábortól postán pontosan utána küldi

az Aradi Közlöny-t.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

Vidéken:

Egy hóra 2 K — f.

Egy hóra 2 K 40 f.

1/4 évre 6 K — f.

1/4 évre 7 K — f.

Tessék mutatványszámot kérni.

KERPEL

IZSÓ

Könyv-, zenemű- és papir-nagykereskedése, műkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölsönző intézete

ARADON.

Minden újdonság raktáron.

Antikvár könyvek és hangjegyek.

Egy millió ritka bélyeg raktáron.

Tábori dobozok nagy készlete. Viszonteladóknak nagy ár- engedmény.

Irodai szerek és kellékek elsőrendű minőségben. Különlegességek.

Kitűnő szénpapiros írógép-szalagok és kellékek. Használt és új írógépek raktáron.

Papir- és írószer árukból viszonteladóknak nagy ár- engedmény.

Veszek a legmagasabb áron egyes könyveket, egész könyvtárakat és levélbélyeggyűjteményeket. Ugyiszintén újabb és régi festményeket is.

Vidéki megrendelések a legpontosabban intézeteink el.

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

ad. 456-1915.

Árlejtési hirdetés.

A fűrj-utcai 120 ágyas kórház élelmezésére árlejtés hirdettetik.

Ajánlattevők bővebbet a szükségartalék-kórház központjában (Weitzer János-utcai) megtudhatnak.

2036

K. u. k. Not-Reservospital in Arad.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

481

Kalmár József
villanyszerelési vállalkozó
Arad, Saliac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Permetező javítások elfogadtatnak. PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérgező gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott ruhany mindig friss, tiszta levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszálló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrész mellőztetik, mert ezeknek visznyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tanyátelepeivé változhat.

1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.
Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Arverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági székének a I. évi augusztus hó 12-én, szükség esetén augusztus hó 13. és 14-én reggel 8 órai kezdettel a városházán tartandó nyilvános árverésen a következő ingatlantokat haszonbérbe adja:

121. Az eddig Krecza János által bérelt Nagylegelődülőkben 707. sz. 2 holdat 72 korona évi bér mellett. — 122. Az eddig Kuzmán József által bérelt 645/29., 30., 32., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44. 5-5 holdas bérleteket holdankint 25 korona évi bér mellett. — 123. Az eddig Tirszin Bogulyó által bérelt Gyulyalegelőkben 816. sz. 5 holdas parcellát 50 kor. 5 fill. évi bér mellett. — 124. Az eddig Tirszin Bogulyó által bérelt Gyulyalegelőkben 817. sz. 5 holdas parcellát 48 kor. 5 fill. évi bér mellett. — 125. Az eddig Tirszin Bogulyó által bérelt Gyulyalegelőkben 818. sz. 5 holdas parcellát 56 kor. 5 fill. évi bér mellett. — 126. Az eddig Tirszin Bogulyó által bérelt Gyulyalegelőkben 819. sz. 5 holdat 56 kor. 5 fill. évi bér mellett. — 127. Az eddig Tirszin Bogulyó által bérelt Gyulyalegelőkben 320. sz. 5 holdat 45 kor. 30 fill. évi bér mellett. — 128. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Nagylegelődülőkben 645/28. sz. 5 holdat 22 korona évi bér mellett. — 129. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Nagylegelődülőkben 645/24. sz. 5 holdat 20 kor. 20 fill. évi bér mellett. — 130. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Nagylegelődülőkben 651/3. sz. 5 holdat 28 korona évi bér mellett. — 131. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Nagylegelődülőkben 645/12. sz. 5 holdat 25 kor. 40 fill. évi bér mellett. — 132. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Nagylegelődülőkben 651/02. sz. 5 holdat 18 korona évi bér mellett. — 133. Az eddig Sipos Mladen által bérelt Nagylegelődülőkben 645/10. sz. 5 holdat 25 korona évi bér mellett. — 134. Az eddig Paties Demeter által bérelt Gallindülőkben 859. sz. 5 holdat 39 kor. 10 fill. évi bér mellett.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírban. Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli és szóbeli ajánlatokkal. 5 holdnál kisebb bérletre írásbeli ajánlat nem tehető.

Az írásbeli ajánlatok lezártan, az írásbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a szabályszerűen bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek az árverést megelőzőleg is a gazd. tanácsnoknál megtekinthetők.

Akik konyhakertészetet szándékoznak üzni, tartoznak ebből szándékukat a szerződés megkötésekor kinyilatkoztatni.

Arad, 1915. évi augusztus hó 9-én.

A gazdasági szék.

Szülő-rohadás

megakadályozására, valamint a fűrt peronospóra és lisztgombák által megtámadott fűrtbetegségek visszalejtésére, ajánljuk kúrnőnek bizonyult

Antisporin

védőszereket. — 1 adag 100 liter vízhez 2 korona.

Vojtek és Weisz
drogeria Aradon. 2012

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szaloma

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok. 2530

670. Telefon szám 670.

21055-1915. szám.

Hirdetés.

A 10500-18-1915. sz. honvédelmi miniszteri rendelet-következtében közhírré teszem, hogy a Magyarországon tartott népfölkelési bemutatás szemlén alkalmassá lett 1897-ik évi születésű osztrák honosságu és bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű B) alosztályú népfölkelők I. évi augusztus hó 16-án bevonatni nem tartoznak. — Ezen egyének bevonatási ideje, valamint a Magyarországon újra megvizsgált 1878-1886. évi születésű bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyének bevonatási ideje később fog közhírré tétetni.

A Magyarországon területén alkalmassá lett 1896. évi születésű bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyének az illetékes kiegészítési kerületi parancsnoksághoz folyó évi augusztus hó 16-ára behívójegygyel fognak behívatni.

A népfölkelésre kötelezettek a bevonatási napon a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett helyre délelőtt 11 óráig tartoznak bevonatni.

Arad, 1915. augusztus 10-én.
Varjassay, polgármester.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcodért

öbajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna. Egy pár perc alatt bármely bőrt vagy bejuszta legszőkebb állapotra fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le kellene mosni.

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator. E kitérő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrt aro, nyak vagy karoktól stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasításai 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszerárterében

ARAD, ANDRÁSSY-TÓR 22. SZ.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vetetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ELLÁTÁS.

Három urfi leánykát elvállalok teljes ellátásra. Zongora használattal. Cim a kiadóhivatalban. 2792

Egy alsó osztályú jó családból való gimnázista fiú teljes ellátásra felvétetik intelligens izr. családnál, hol egy ugyanily osztályú fiú már van. Cim a kiadóhivatalban. 2948

Uri háznál ebéd és vacsora koszt kapható hetven koronáért Wesselényi-utca 9. szám. 2914

ALKALMAZÁST KERES.

Egy gyakorlott irodista kisasszony szept. 1-ére megfelelő állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2946

Szerényigényű urileány hosszú bizonyítványokkal gyermekek melléajánkozik augusztus 20-ra. Petőc Erzsébet Gyár-u. 21. 2940

ALKALMAZÁST NYER.

Hadmentes segédet keresünk azonnali belépésre vegyes-üri üzletünkbe ki pubaja szakmában némi jártassággal bír előnyben részesül Tauszig C. és Társa Kápolnás. 2944

Két fiatal segéd kik a Női és férfi divat, játékok és díszmű cikkékben jártasak, valamint e szakmában jártas elárúító-leányok azonnal vagy 1-30 szeptemberre felvétetnek. Cim a kiadóhivatalban. 2947

Több intelligens fiú tanulóknak és egy intelligens jól számolni tudó leány jobb munkára, nagyobb fizetéssel felvéteik Jágusz Dobozyvárban. 2907

Ügyes jómodoru elárúító azonnal alkalmazást nyer Krausz Paulin könyvkereskedésben; színház-épület. 2934

Elárúító leány fűszerüzletbe felvétetik Dürer Kocsárdnál, Boros Beni-tér 15. 2929

Irodlistanő, gyors- és gépiíró készlettel mellesből belépésre; csak olyanok adják be ajánlataikat „Nagykereskedés” jellegre e lap kiadóhivatalába, akiknek már hosszabb irodai gyakorlatuk van. 2924

INGATLAN.

Közép-utca 25/a. sz. jól-jövedelmező ház, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet az Aradi Kereskedelmi Banknál. 2928

KIADÓ LAKÁS.

Utcai lakás három szoba, konyha, fürdőszoba, zárt folyosó, stb. november 1-től kiadó Vécsey-utca 8. sz. 2949

Kiadó egy 5 szobás erkélyes lakás nov. elsejétől Könyök-u. 4. Basospark-földi részen. 2938

Kassai-utca 4. számú ház első emeletén lévő hatszobás urfi lakás egészen vagy felrészben november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 2915

Andrássy-tér 8. sz. alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hordók kaphatók Apateleken 700 literesek, Unterstein Péternél. 2945

Teljes divatrua átvány emelettel (gallériával) eladó, hosszú pult is van hozzá. Cim a kiadóhivatalban. 2987

Jókában levő írásokkal megvételre kerestetik. Telefon 194. 2948

Papírszalvéta 1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 781 20989-1915.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi Minister 52991-1916. sz. a. rendelkezéssel engedélyt adott arra, hogy a Csanád és Temesmegyei termelők képzőterményeiket 1915. szeptember 15-ig tegezlyen Arad sz. kir. város területére beszállíthassák abból a célból, hogy azokat itt akár nyílt piacon, akár egyébként eladhassák olyanoknak, akiket az idézett rendelkezéssel a termelőktől való vásárlásra feljogosít.

Arad, 1915. augusztus hó 7.
A városi tanács.

Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Legfinomabb

Petroleum

1011
Ltr. 56 fillér.

Braun N. A.

festékraktárban
Arad, Boros Beni-tér 7.

Andrássy-tér 8. számú házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnalra

Kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában József főherceg-ut 22.

Burgonya

wagontételenként
és mázsánként kapható

Kalmár Endre
Asztalos- és Chorin-u. sarok.
Telefon 670. 2917

A gondos, jó munkájáról elismert

harisnyakötőde
Andrássy-tér 20. szám
(Fischer Eliz palotában.) 1987

ajánlja magát a helybeli, mint vidéki b. közönség figyelmébe.

Van szerencsénk az orvos urakkal tudatni, hogy a következő **serumokat** tartjuk raktáron:

Rind antiserum,
Normal pferde serum Meister Lucius & Brüning,
Cholera imfstoff Sächsisches Serumwerk und Institut für Bacteriotherapie,
Tetanus antitoxin (fenti intézetből) folyékony,
Tetanus antitoxin Hoechst száraz,
Scharlach Heilserum Serotherapeutisches Institut Wien,
Tiphus Impfstoff (Pfeiffer - Kollé) Sächsisches Serumwerke.

Földes Kelámen

gyógyszertára, Deák Ferenc-utca.

Hehs Vilmos

gyógyszertára, Batthyányi-utca.